

Postadres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
p/a DCMR Milieudienst Rijnmond
Postbus 843
3100 AV SCHIEDAM

Gemeente Dordrecht
Spuiboulevard 300
DORDRECHT

T 14078
www.dordrecht.nl

Contactpersoon
Eelco Hoff
T 078-7704837
E e.hoff@dordrecht.nl

Datum 12 juli 2019
Ons kenmerk 2329498
Uw kenmerk 999998149_9999504004
Betreft zienswijze op ontwerpbeschikking ambtshalve wijziging vergunning
Chemours inzake emissie naar de lucht
Bijlagen 1

Geachte heer, mevrouw,

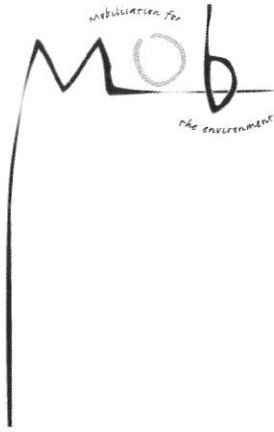
Op 6 juni 2019 heeft u de ontwerpbeschikking ambtshalve wijziging vergunning Chemours inzake emissie naar de lucht gepubliceerd. In het voortraject hebben wij per brief van 7 mei 2019 een advies bij u ingediend op het voornemen van dit besluit.

U heeft ons nu de gelegenheid geboden om binnen 6 weken een zienswijze op het besluit aan u kenbaar te maken. In de bijlage treft u aan het advies van adviesbureau MOB over de ontwerpbeschikking. Wij nemen de inhoud van dit advies over als onze zienswijze op de ontwerpbeschikking.

Wij waarderen uw inzet om vooruitlopend op een revisievergunning de uitstoot van schadelijke stoffen fors te verminderen. Voor FRD en E1 geldt dat op relatief korte termijn. Voor de overige stoffen van de groep polyfluoro-olefinen worden pas grote stappen gezet richting 2024. Tot die tijd blijft de naar de lucht vergunde hoeveelheid voor deze groep van stoffen op ruim 50.000 kg per jaar. Voor al deze stoffen geldt dat ze door het RIVM zijn geclassificeerd als potentieel zeer zorgwekkend. Ons verzoek is om de uitstoot van deze groep van stoffen in een hoger tempo fors te verminderen.

Hoogachtend,
Het college van Burgemeester en Wethouders,
namens dezen,

Dhr. M. Van Brouwershaven
directeur

College van B&W gemeente Sliedrecht
College van B&W gemeente Dordrecht
College van B&W gemeente Papendrecht
p/a Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

Kenmerk van DCMR: 999998149_9999504004
Onze referentie: AdviesChemoursAmbtshalveAanscherpingJuni2019
Betreft: Advies met betrekking tot ontwerpbeschikking maatwerkvoorschriften emissies naar de lucht, en wijziging voorschriften van de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu voor de inrichting van Chemours Netherlands B.V. (hierna Chemours), Baanhoekweg 22 te Dordrecht

Nijmegen, 27 juni 2019

Geacht college,

Inleiding

Conform uw verzoek vindt u hierbij ons advies met betrekking tot bovengenoemde ontwerpbeschikking. Wij focussen hierbij met name op de aanscherping van de vergunningvoorschriften met betrekking tot emissies naar de lucht van fluor houdende verbindingen c.q. polyfluoro-olefinen. Hoofdstuk "4.0 Afvalstoffen" is niet betrokken in het voorliggende advies.

Emissiereductie van FRD en E1 per 1 januari 2010

Het gaat hier om de PTFE- en de FEP-fabrieken. In de vergunning van 2013 is nog totaal 640 kg/jaar FRD-emissie vergund. Dat wordt nu middels voorschrift 1.2.1 teruggebracht naar 22,5 kg in 2020 en 4,4 kg/jaar vanaf 1 januari 2021. Dit is een goede stap richting minimalisatieverplichting van beide ZZS, maar nog niet ver genoeg. Immers, bij ZZS dient te worden gestreefd naar een nulmissie. Er dient derhalve een aanvulling te komen die betrekking heeft op een verdere reductie na 1 januari 2022.

Emissiereductie van "polyfluoro-olefinen"

De groep van "polyfluoro-olefinen" betreft hier de bij Chemours vrijkomende stoffen: Ether A, Ether B, HFP, PFAC, PFIB, PMVE, TFE, TFE-dimeer en VF2. Al deze stoffen worden door RIVM op grond van voortschrijdend inzicht nu beschouwd als ZZS of potentiële ZZS.

De nu vergunde belasting met deze ZZS bedraagt 57.113 kg/jaar. Pas per 1 januari 2024 moet de emissie met 99% zijn teruggebracht tot 572 kg/jaar. De doelstelling om 99% reductie op te leggen is ons inziens passend. Echter, in de ontwerpbeschikking wordt niet onderbouwd waarom dat niet eerder dan 1 januari 2024 kan worden gerealiseerd. Immers, zoals de ontwerpbeschikking nu is geformuleerd blijft de omgeving belast worden met circa 57.000 kg/jaar ZZS. Ons inziens moeten én kunnen de emissies van bovengenoemde ZZS eerder omlaag.

In par. 1.1.2 staat dat bovengenoemde ZZS tot 1 januari 2024 nog niet als ZZS worden geclassificeerd. Dat kan natuurlijk niet. Immers, het RIVM rapport is heel duidelijk op dit punt. Het gaat om ZZS, ook nu al, dus niet pas vanaf 1 januari 2024.

Onderliggende stukken

In de considerans wordt verwezen naar een aantal stukken die ten grondslag liggen aan de ontwerpbeschikking. Enkele ervan waren al in ons bezit. De volgende stukken waren nog niet in ons bezit en zijn opgevraagd bij DCMR.

Wij hebben de volgende stukken ontvangen:

1. Notitie potentiële ZZS van het RIVM van 19 januari 2018;
2. Update lijst potentiële ZZS van het RIVM augustus 2018, gedateerd 11 september 2018;
3. Advies van RIVM over de te hanteren stofklasse van emissies naar de lucht bij Chemours van 4 april 2019¹.

Adviezen van RIVM

De bovengenoemde adviezen van het RIVM hebben verstrekende gevolgen omdat RIVM alle fluorkoolwaterstoffen met een dubbele covalente band tussen twee koolstofatomen en een fluoratoom op een van de koolstofatomen als ZZS, stofklasse MVP2, of als (potentiële) ZZS, classificeert. Alleen HCFC's en HFK's blijven geclassificeerd in de stofklasse gO.2.

Verder gaat DCMR in de ontwerpbesluitgeving terecht uit van het voorzorgbeginsel en, gelet op de zorgplicht uit artikel 1.1a van de Wet milieubeheer, worden potentiële ZZS ook als ZZS behandeld. Hier is sprake van voortschrijdend inzicht. Immers, tot nog toe werden deze stoffen als gO.1 en/of gO.2 beschouwd.

Adressering van het concept/Vergunninghouder/Operator

In de adressering wordt "Chemours NL Holding 2" aangeschreven. Uit de website van het bedrijf blijkt dat er ook een "Holding 1" is. In de tekst wordt gerefereerd aan "Chemours Netherlands B.V." De vergunning van 2013, waarop de ontwerpbesluitgeving van toepassing is, beslaat de installaties van DuPont en Chemours samen. In de beschikking dient duidelijk te zijn wie vergunninghouder/operator is en op grond daarvan verantwoordelijk is voor naleving van de voorschriften.

Relatie tot de revisievergunningprocedure c.q. splitsing van vergunningen van DuPont en Chemours

Chemours en DuPont hebben ten behoeve van de splitsing van de vergunning van 2013 elk apart concept aanvragen ingediend. Het eerste concept van de aanvraag van Chemours dateert van mei 2018. Het tweede concept van Chemours dateert van december 2018/januari 2019. Alle aanvragen zijn door ons geëvalueerd en als onvoldoende aangemerkt om te dienen als voldoende basis voor een vergunning.

De aanvragen zijn op te veel punten intern tegenstrijdig. Tevens is sprake van onvoldoende transparantie van emissiegegevens, de gepresenteerde cijfers zijn niet robuust, er wordt onvoldoende invulling gegeven aan de minimalisatieverplichting tot uitfaseren van ZZS, etc. Ook de tweede aanvraag voldoet mede hierdoor niet aan minimale wettelijke eisen. DCMR heeft onze adviezen in beide gevallen overgenomen en de aanvragen niet geaccepteerd.

Een cruciaal punt van aandacht hierbij is dat Chemours niet volledig transparant wenst te zijn ten aanzien van emissies van chemische stoffen naar lucht, water en bodem. DCMR is het met ons eens dat dit punt niet onderhandelbaar is en dat de identiteit van alle naar het milieu geëmitteerde stoffen bekend dient te zijn. DCMR neemt hierop binnenkort een formeel besluit dat mogelijk juridisch gaat worden aangevochten door Chemours hetgeen tot verdere vertraging van de revisievergunningprocedure van meer dan 1-2 jaar kan gaan leiden. Conform ons eerdere advies is DCMR daarom terecht overgaan tot de voorliggende procedure om de emissienormen van fluor houdende stoffen in de vergunning van Chemours ambtshalve aan te scherpen.

CB&I/McDermott/Techno-economische studie voor de potentiële reductie van emissie van fluoro-componenten, Eindrapport van 24 december 2018

Uit dit in opdracht van DCMR opgestelde rapport blijkt dat de emissies van fluor houdende gassen vanuit Chemours naar lucht en water vergaand kunnen worden teruggebracht met technieken die deels nu nog niet worden toegepast bij Chemours. Het gaat met name om decarboxylatie (CO₂-afsplitsing) en plasmadestructie (vernietiging bij hoge temperatuur), waarna het fluoride kan worden teruggewonnen. Dit rapport is eerder door ons op hoofdlijnen geëvalueerd. Wij zijn het in grote lijnen eens met de conclusies van het rapport. Wel hebben wij een aantal vraagtekens gezet bij delen van de inhoud vooral omdat de emissies van een aantal relevante stoffen (PFAC en Ethers A/B) niet leken te zijn meegenomen. In de voorliggende concept ontwerp-besluitgeving zijn deze stoffen wel meegenomen. Hiermee is ons advies met betrekking tot het CB&I rapport overgenomen.

---

¹ Door DCMR is verzocht om het advies van het RIVM van 4 april 2019 als vertrouwelijk te beschouwen

Polyfluoro-olefinen

In bijlage 1 wordt toegelicht dat “polyfluoro-olefinen” een verzamelnaam is van acyclische, onverzadigde organische verbindingen met meer dan 1 fluoratoom: Ether A, Ether B, HFP, PFAC, PFIB, PMVE, TFE, TFE-dimeer en VF2. Al deze stoffen worden door het RIVM op grond van voortschrijdend inzicht beschouwd als ZZS of potentiële ZZS. FRD en E1 werden al eerder als ZZS bestempeld. Dit heeft grote gevolgen voor de inrichting en de voorschriften.

FRD of FRD-903?

In de tabellen is nu steeds sprake van FRD-903. Dit is onjuist en sluit ook niet aan bij de definitie van FRD in bijlage 1. FRD is een dispergeermiddel en kan dus ook stofgebonden als FRD-902 (ammoniumzout van FRD903) naar de lucht vrijkomen.

De tekst dient daarom duidelijk te maken dat de emissiegrenswaarden betrekking hebben op *alle* vormen van FRD, dus in de vorm van gas, damp, aerosol en stofgebonden, én als FRD-902 en FRD-903.

In alle relevante tabellen en in de tekst dient FRD-903 daarom te worden vervangen door FRDtotaal (of FRD) om aan te geven dat het om alle verschijningsvormen van FRD gaat.

Dit is een cruciale omissie in de ontwerpbeschikking.

Bij de monitoring dient ook duidelijk te worden gemaakt dat op *alle* vormen van FRD, dus in de vorm van gas, damp, aerosol en stofgebonden, moet worden gemeten. De gemeten waarden kunnen dan worden berekend als FRD-903. Dit is geheel analoog aan emissienormen voor NO_x, waarin N₂O, NO, NO₂ en N₂O₅ zijn inbegrepen, maar waarin de gemeten waarde van alle NO_x wordt uitgedrukt in mg NO₂/Nm³.

Monitoring/Handhaafbaarheid van jaarvrachten voldoende gezekerd?

In hoofdstuk 3 zijn hiervoor een aantal voorschriften opgenomen. Een speciaal punt van aandacht is de handhaafbaarheid van jaarvrachten. Immers, er wordt beperkt/niet continue gemeten. Eerder is door DCMR naar de gemeenten gecommuniceerd dat handhaving op jaarvrachten in de vigerende vergunning van 2013 niet goed mogelijk zou zijn omdat het constateren van een dergelijke overschrijding juridisch moeilijk ligt. DCMR dient aan te geven waarom handhaving op jaarvrachten nu wel mogelijk zou zijn en/of met verdergaande monitoringvoorschriften hierin te voorzien zodat er wel adequaat op jaarvrachten kan worden gehandhaafd.

De monitoring van de Thermal Converter voldoet niet aan BBT. De nu gerealiseerde emissie hiervan wordt alleen berekend. Het is de vraag of de huidige wijze van berekening van de emissies van de Thermal Converter wel eens gevalideerd is. Conform de BREF moet hieraan maandelijks worden gemeten. Zie verderop.

Lijst van emissiepunten opnemen

De ontwerpbeschikking is niet goed te begrijpen zonder een lijst van emissiepunten omdat veelvuldig naar emissiepunten wordt verwezen. Hiervoor zou bijlage VIII bij de aanvraag van maart 2018 van Chemours kunnen worden gebruikt. Mogelijk heeft deze bijlage nog een update.

Verder hebben wij geconstateerd dat de benaming van de emissiepunten in de ontwerpbeschikking niet altijd overeenkomt met de benaming in genoemde bijlage VIII.

Specifieke punten met betrekking tot de tekst van de ontwerpbeschikking per pagina

Pagina 1

Hebben de (maatwerk)voorschriften betrekking op *alle* activiteiten van Chemours op de Baanhoekweg 22 te Dordrecht inclusief: (1) “Loading & Blending van Fluorproducts” en (2) “Regeneratie van Loading & Blending-producten (reclaim)”? Zie ook pagina 1 van de omgevingsvergunning van 2013. Het dient duidelijk te zijn dat de aangescherpte normen betrekking hebben op *alle* activiteiten van Chemours op de locatie Dordrecht.

Pagina 7

De stoffen in de tabel zijn allemaal (potentiele) ZZS en worden op grond van het voorzorgbeginsel als ZZS beschouwd en dienen dus ingedeeld te worden als ERS, MVP1, of MVP2 (zie tabel 2.5 van het Activiteitenbesluit). Het kan niet zo zijn dat deze stoffen alsnog tot 1 januari 2024 in de klassen g0.1 en/of g0.2 worden ingedeeld. Immers, ze worden nu al door RIVM als (potentieel) ZZS beschouwd. Dit heeft belangrijke gevolgen voor de grensmassastroom en de emissiegrenswaarde in tabel 2.5 van het Activiteitenbesluit.

Pagina 8

FRD is een dispergeermiddel en kan dus ook stofgebonden als FRD-902 (ammoniumzout van FRD903) naar de lucht vrijkomen. De tekst dient daarom duidelijk te maken dat de emissiegrenswaarden betrekking hebben op *alle* vormen van FRD (902 + 903), dus in de vorm van gas, damp, aerosol en stofgebonden. In de tabel in voorschrift 1.2.1 dient FRD-903 daarom te worden vervangen door FRDtotaal (of FRD) om aan te geven dat het om alle verschijningsvormen van FRD gaat. Waarom wordt TL32 (HF-scrubber) hier uitgezonderd?

Omdat een nulmissie het uiteindelijke doel is wordt geadviseerd om de vergunde FRD-emissie naar de lucht, als som van gasvormig, aerosol en stofgebonden FRD, per 1-1-2025 te verlagen naar maximaal 1 kg/jaar voor PTFE en FEP samen.

Pagina 8/9

Voorschrift 1.2.2 refereert naar "puntbronnen" in de "inrichting". Dit betreft de Freon (F-22), Monomeren, HFP, FEP en Viton inclusief grondwaterzuivering en ontluchting van de riolering, maar exclusief L&B en Reclaim². Klopt dat?

Quote van pagina 9:

"Toelichting: Voorschrift 1.2.2 is een vergunningvoorschrift met betrekking tot de reguliere emissies en emissies tijdens bijzondere bedrijfsomstandigheden uit de F-22 fabriek en de monomerenfabriek, alsmede de reguliere emissies uit de emissiepunten TL 32 van de FEP-fabriek en L40 van de Vitonfabriek".

In deze toelichting wordt bedoeld dat het om de som gaat van "reguliere emissies én emissies tijdens bijzondere bedrijfsomstandigheden" waaronder storingen, opstarten en stilleggen van het proces. Klopt dat?

In voorschrift 1.2.3 dient FRD-903 ook te worden vervangen door FRDtotaal/FRD, zie hierboven.

In voorschrift 1.2.4 is terecht sprake van "alle puntbronnen van de inrichting" er vanuit gaande dat hier ook echt "alle" puntbronnen wordt bedoeld.

Pagina 10

Ook hier is de toelichting strijdig met de tekst boven de tabel. Waarom wordt ook hier een deel van de emissiepunten van de FEP en de Viton uitgesloten? De PTFE is ten onrechte helemaal uitgesloten. Wij constateren ook hier dat de toelichting in strijd is met de tekst boven de tabel in voorschrift 1.2.4. De toelichting dient duidelijk te maken dat het gaat om *alle* emissies uit *alle* units exclusief de L&B.

Toevoegen aan 1.2.5: Emissiepunten, waarvan de emissievracht kleiner is dan de grensmassastroom, tellen *wel* mee bij de normering van de jaarvrachten.

Pagina 11

Ook hier worden in de "Toelichting" ten onrechte een aantal emissiepunten, inclusief de volledige PTFE, uitgesloten van rapportage. De rapportage dient de voortgang te bevatten van alle in voorschrift 1.2 gestelde eisen met betrekking tot alle relevante bronnen.

Pagina 12

Voorschrift 1.3.1: s.v.p. toelichten wat "HFK4310mee" is. Deze stof is mogelijk wel aangevraagd in 2013 maar niet vergund. Immers, in hoofdstuk D van de vergunning van 2013 komt de stof niet voor tenzij deze voorkomt onder de verzamelgroep HFK's. Graag een toelichting. Waarom alleen "reguliere bedrijfsomstandigheden"?

Volgens de tabel in dit voorschrift wordt de vergunde TFE-emissie van PTFE verruimd van 750 kg/jaar naar meer dan 2.000 kg/jaar! Ten eerste is dit in strijd met de voor deze ZZS geldende minimalisatieverplichting. Bovendien is dit niet mogelijk met een ambtshalve aanpassing.

De verhoging komt geheel op conto van emissiepunt TL10A ("Droger granulair" of "Waxtrap"?³)

Op welke overweging berust deze verhoogde emissie van de ZZS TFE?

---

² Er vanuit gaande dat deze afdelingen alleen diffuse bronnen kennen

³ De beschrijving/benaming van de emissiepunten in tabel 1.3.1 wijkt deels af van bijlage VIII van de aanvraag van maart 2018

Ook wordt de vergunde HFP-emissie verruimd van 55 kg/jaar naar 158 kg/jaar. Zeker nu HFP en TFE als ZZS worden beschouwd is een verruiming van de vergunde emissies tot 1 januari 2024 niet gewenst. De omschrijvingen van TL10A, TL10B en TL11A komen niet altijd overeen met bijlage VIII van de aanvraag van maart 2018. Kennelijk worden in het hoofddocument van de aanvraag van 2013 andere termen gebruikt dan in de bijlagen. Dit onderstreept nog eens onze eerdere suggestie om een lijst met emissiepunten toe te voegen. Dit is ook nodig vanuit het punt van rechtszekerheid.

Pagina's 14 t/m 17/Diffuse emissies

Deze aanvullende voorschriften zijn van groot belang om met geavanceerde technieken meer en beter zicht te krijgen op diffuse emissies én om deze emissies verder terug te dringen.

Pagina's 18 e.v./Monitoring

Monitoring is van cruciaal belang om te verifiëren of de voorgeschreven jaarvrachten en concentraties worden nageleefd. *Met name met betrekking tot de controle van, en handhaafbaarheid op, vergunde jaarvrachten is het de vraag of dat met het nu voorliggende monitoringprogramma mogelijk is.* Dit dient alsnog te worden geverifieerd.

Uit ons advies van 16 mei 2018:

"Zorgelijk is ook dat de monitoring van de TC niet voldoet aan BBT zoals Chemours zelf ook bevestigt in een bijlage bij de aanvraag". Op welke wijze gaat hier nu op korte termijn in worden voorzien?

Ook: *"Uit ons advies van 31 augustus 2017 naar aanleiding van het concept meetplan VOS blijkt dat SGS heeft geconstateerd dat een groot aantal meetpunten niet adequaat kan worden gemeten omdat er problemen zijn met de meetvlakken. Chemours dient aan te geven of alle meetpunten nu wel voldoen aan de wettelijke eisen".*

Binnen afzienbare tijd dient dit probleem ook te zijn opgelost omdat dit anders de kwaliteit van de metingen negatief beïnvloedt. De tabel in voorschrift 3.1.7 bevat weliswaar een verwijzing naar NEN-EN 15259⁴, maar in aanvulling hierop dient te worden voorgeschreven binnen welke termijn hieraan moet worden voldaan. Wij merken hierbij op dat het genoemde NEN-voorschrift geen rechtstreekse werking heeft zoals DCMR lijkt te veronderstellen.

Uit ons advies van april 2019:

"De vraag is of de monitoring van FL29/Thermal Converter aan BBT voldoet. Volgens Chemours bevat dit emissiepunt alleen chloor, HF, HCl, NOx, CO, CO2 en stof. Hierbij worden dioxines en furanen en koolwaterstof-fen abusievelijk niet genoemd. De emissie wordt nu slechts éénmaal per vier jaar gemeten terwijl de BREF LVOC éénmaal per maand voorschrijft voor chloor, HF, HCl, NOx, CO en stof. De monitoring van de TC voldoet dus niet aan BBT".

De TC is de grootste bron van ZZS naar de lucht, zodat de monitoring van emissies ook op dit moment al volledig moet voldoen aan BBT. Nog enkele jaren vooruit schuiven is uitermate ongewenst.

Zoals eerder opgemerkt is FRD-903 één van de verschijningsvormen van FRD dat als dispergeermiddel wordt gebruikt en daarom ook aan stof geadsorbeerd geëmitteerd kan worden. Voorschrift 3.1.1 geldt daarom ook voor bronnen met stofgebonden FRD, dan wel in gasvorm of aerosol.

Voorschrift 3.1.2 lijkt ook betrekking te hebben op de Monomerenfabriek, maar duidelijk is dat niet. Hoe zit dat met de Viton?

Voorschrift 3.1.14/3.1.15: toevoegen: in het meetrapport dienen de procesomstandigheden kort te worden weergegeven. In de voorschriften dient te worden opgenomen dat de meetrapporten naar het bevoegd gezag moeten worden gestuurd om wille van transparantie naar gemeenten en belanghebbenden.

---

⁴ Meetmethode emissies van stationaire bronnen - Eisen voor meetvlakken en meetlokaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting

Pagina 32

Onder "Conclusie" wordt gesteld dat *"gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid om de voorschriften van de omgevingsvergunning(en), te wijzigen in het belang van de bescherming van het milieu, en omdat gebleken is dat de nadelige gevolgen voor het milieu, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder moeten worden beperkt"*.

Hieruit lijkt op te maken dat het CB&I rapport de enige aanleiding zou zijn voor de drastische aanscherping van de emissienormen. Dit is natuurlijk niet de enige reden. Ook de pas recent gebleken classificatie door RIVM van alle door Chemours geëmitteerde polyfluoro-olefinen als ZZS of potentieel ZZS, en de daaraan gekoppelde verplichting tot minimalisatie van emissies, is een belangrijk argument.

In aanvulling hierop is de bewezen persistentie van een aantal stoffen in grond en grondwater een belangrijk argument. Zo is FRD nu al in grondwater buiten het terrein aangetroffen ondanks dat de stof pas sinds 2013 wordt gebruikt. Omdat niet onwaarschijnlijk is dat Chemours de voorliggende aanscherping van vergunde emissies juridisch zal gaan aanvechten is een meer uitgebreide onderbouwing van belang. De nu opgenomen onderbouwing is wel heel (te) summier, hetgeen tot onnodige juridische risico's leidt.

Pagina 34

Bovenaan deze pagina: Hetzelfde staat in de tweede aanvraag voor de splitsingsvergunning van Chemours. Het is zinvol om hiernaar te verwijzen. Zie ook bovenaan pagina 42.

De term *"Regeneratie afvalproducten"* komt niet voor in de vigerende vergunning. Hiermee wordt *"Regeneratie van Loading & Blending-producten (reclaim)"* bedoeld. Het vergroot de leesbaarheid van het document als de benaming van alle productie units consistent is met de onderliggende vergunning van 2013.

Pagina 47

Onderaan deze pagina wordt gesteld dat *"minder strenge emissiegrenswaarden worden toegestaan, indien sprake is van buitensporig hoge kosten"*. Echter, hiervan is hier geen sprake, zie het CB&I rapport. Is dit algemeen bedoeld?

Wij treffen geen onderbouwing aan van de geclaimde *"buitensporig hoge kosten."*

Pagina 49

Quote:

"F-22 fabriek en de Monomerenfabriek/Uit de analyse van de toegepaste emissie reducerende technieken bij de F-22 en de Monomerenfabriek komt naar voren dat de op dit moment door Chemours toegepaste emissie reducerende technieken en de monitoring van emissies van polyfluoro-olefinen, HCFK's en HFK's uit puntbronnen voldoen aan de BBT conclusies van de BREF LVOC. Dit geldt zowel voor emissies die vrijkomen tijdens reguliere als tijdens bijzondere bedrijfsomstandigheden. In bijlage 5 is dit uitgewerkt".

Dit geldt wel voor de periodes dat de TC volledig in bedrijf is en een omzettingsrendement van 99,99% laat zien. Echter, als de TC eruit ligt komen grote hoeveelheden ZZS vrij. De tijd dat de TC eruit mag liggen en forse emissies van ZZS worden geëmitteerd is veel te ruim en voldoet niet aan BBT. Dit klemt des te meer nu het gaat om grote hoeveelheden (ruim 50.000 kg/jaar) (potentiele) ZZS.

Uit de vigerende vergunning:

"D.11 De in het vorige voorschrift onder a, b en c genoemde en aan de TC aangeboden gasstromen dienen een verwerkingsrendement gebaseerd op de vracht, te hebben van minimaal 95%, (met een betrouwbaarheid van 95%) en een streefwaarde van 97%".

De TC mag dus gedurende 5% van de tijd oftewel 438 uur per jaar in storting zijn. Bij afvalovens is dat 60 uur per jaar.

Onze conclusie is dat het gestelde juist zou kunnen zijn als het zou gaan om "gewone" gO-stoffen. Dat is hier niet het geval. Immers, het gaat hier om ZZS waarop de minimalisatieverplichting van toepassing is. Een verwerkingsrendement van 95% is dan niet als BBT aan te merken. Niet in te zien valt waarom niet > 99% kan worden voorgeschreven.

Pagina 49

Quote: *"De door Chemours in 2018 bepaalde emissiegrenswaarden (jaarvrachten) weken niet sterk af van de in 2013 vergunde waarden. Er bestaat derhalve geen aanleiding om de vergunde emissiegrenswaarden voor de periode 2019-2023 aan te passen."*

De in de vergunning van 2013 voorgeschreven wijze van berekening van de emissies voldoet (ook) voor de periode 2019-2023. Dit is nader uitgewerkt in bijlage 5".

Met deze tekst zijn wij het niet eens. Niet in te zien valt waarom het verwijderingsrendement van de TC niet (veel) hoger kan zijn dan 95%, bijvoorbeeld 99%. Een verwijdering van 95% is voor ZZS niet als BBT aan te merken.

Bijlage 1

Hier wordt FRD terecht gedefinieerd als de som van FRD-902 (ammoniumzout van FRD903) en FRD-903. Dit bevestigt dat de tabellen met maximaal toegestane emissies en de teksten ten onrechte alleen FRD-903 noemen. Zie ook pagina 3 hierboven. Dat moet dus "FRD" zijn in plaats van "FRD-903" conform deze bijlage. Verder merken wij op dat FRD een dispergeermiddel is en dus ook stofgebonden als FRD-902 naar de lucht kan vrijkomen. De tekst dient daarom duidelijk te maken dat de emissiegrenswaarden betrekking hebben op *alle* vormen van FRD, dus in de vorm van gas, damp, aerosol en stofgebonden, én als FRD-902 en FRD-903.

Hier is ook sprake van "reclaim" in plaats van "regeneratie afvalproducten". Om verwarring te voorkomen is het van belang om dezelfde benamingen voor afdelingen te gebruiken als in de onderliggende vergunning van 2013.

Bijlage 2

De vraag is of alle stoffen wel conform de laatste classificatie van RIVM zijn opgenomen. Zo staat voor PFIB alleen MVP2, terwijl dit een ZZS is. De lijst dient op juistheid te worden gecontroleerd.

Bijlage 3

Deze tabel is erg nuttig als overzicht. Svp verduidelijken dat het gaat om "*de som* van reguliere gekanaliseerde emissies en emissies tijdens bijzondere bedrijfsomstandigheden" van alle installaties van Chemours met uitzondering van Loading & Blending. Zoals eerder aangegeven is het niet uitgesloten dat polyfluorolefinen, met name FRD (in welke vorm dan ook) geadsorbeerd aan stof naar buiten wordt geëmitteerd. Geadviseerd wordt om dit uitdrukkelijk toe te voegen.

Een vergelijkbare tabel met de emissiereducties voor FRD en E1 zou een goede aanvulling betekenen van deze bijlage.

Bijlage 5

Deze bijlage is deels onjuist én ook niet compleet omdat bijvoorbeeld Viton en Loading & Blending hierin niet voorkomen. De TC voldoet met een verwijderingsrendement van 95% (zie hierboven) bepaald niet aan BBT. Het gaat hier om een emissie van ruim 50.000 kg/jaar ZZS.

De vraag is ook of alle constatering met betrekking tot de wel behandelde 4 onderdelen (Freon, Monomeren, PTFE en FEP), als zou sprake zijn van toepassing van BBT, juist zijn. Naar onze mening is dat niet het geval.

Verder is het de vraag of de huidige wijze van berekening van de emissies van de Thermal Converter wel eens gevalideerd is.

Geadviseerd wordt om deze bijlage te verwijderen inclusief de verwijzingen ernaar in de tekst.

Vergunning Chemours erg complex geworden

Op de vergunning van 2013 zijn sinds 2013 al vele wijzigingen aangebracht. De voorliggende ontwerpbeschikking is daarop weer een forse wijziging. Het verdient aanbeveling om voor Chemours een geconsolideerde versie te maken van "Hoofdstuk D. Emissies naar de lucht" van de vergunning van 2013 evenals van de monitoringvoorschriften.

Hoogachtend,

Drs. Johan G. Vollenbroek